

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-133 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : **08-54/859-345**
Karar Tarihi : 18.9.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Kerem TOMUR, Recep GÜNDÜZ

C. ŞİKAYET EDEN : Gizlilik talebi vardır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

20 **YAPILANLAR** : Eskişehir Profesyonel Fotoğrafçılar Derneği ve Üyeleri
Üniversite Cd. No:7/8 Eskişehir

E. DOSYA KONUSU: Eskişehir’de fotoğraf stüdyolarının anlaşma yaparak film banyosu, kart baskısı, CD’ye yazdırma ve 1 adet büyütme işlemlerinin fiyatını artırdıkları iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet dilekçesinde özetle; Eskişehir ilinde bulunan fotoğraf stüdyolarının, “film banyo- kart baskısı- CD’ye aktarma- 1 adet büyütme” işleminin fiyatını aralarında anlaşmak suretiyle 4-6 YTL.’den 12,5 YTL.’ye kadar çıkardıkları ileri sürülmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 18.6.2008 tarih ve 3779 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 14.7.2008 tarih ve 2008-4-133/İİ-08-SB sayılı İlk İnceleme Raporu, 24.7.2008 tarih ve 08-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun’un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 08-47/659-M sayı ile karar verilmiştir.

40 İlgili karar uyarınca düzenlenen 12.9.2008 tarih 2008-4-133/ÖA-08-KT sayılı Önaraştırma Raporu aynı tarih, REK.0.08.00.00-110/285 sayılı Başkanlık önergesi ile 08-54 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor’da

- Eskişehir Profesyonel Fotoğrafçılar Derneği (ESFODER)’nin ve üyesi bulunan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca,

50 piyasadaki fiyat oluşumunu etkileyecek her türlü toplantı ve görüşmelere son vermelerini teminen, daha önce fotoğrafçılık hizmetlerindeki fiyatlara ilişkin olarak Dernek bünyesinde alınan tüm kararların geçersiz olduğuna dair bir Karar alınarak 60 gün içinde Kurul'a bildirmesi ve bu hususun ilgili Esnaf Odası ve Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'ne duyurulması gerektiği,

- Öneri araştırma sonucu alınan nihai kararın bilgilendirme amacıyla Eskişehir Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'ne ve Esnaf ve Sanatkarlar Odası'na bildirilmesi gerektiği,

- Özgür Fotoğrafçılık'ın düğün fotoğrafları pazarında hakim durum yarattığı, rakiplerini dışladığı ve fahiş fiyat uyguladığı iddialarına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir ihlal tespit edilemediği ve adı geçen teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı

ifadelerine yer verilmiştir.

60 I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Başvuru konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "fotoğrafçılık hizmetleri pazarı" olarak tespit edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

70 Başvuru konusu uygulamanın taraflarının Eskişehir'de faaliyet gösterdikleri dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Eskişehir" olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

Öneri araştırma aşamasında Raportörler tarafından yapılan yerinde incelemelerde edinilen bilgi ve belgelere aşağıda yer verilmiştir:

I.2.1. İlgililerle Yapılan Görüşmeler

I.2.1.1. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Yetkilisi İle Yapılan Görüşme

80 Eskişehir Büyükşehir Belediyesi yetkilisi, belediyenin veya belediye meclisinin fotoğrafçıların fiyat belirlemelerinde herhangi bir işlevi olmadığı gibi kendilerine intikal eden bir şikayet de olmadığını belirtmiştir. Dolayısıyla bu alanda belediyelerin regulasyon yetkileri olmadığı dile getirilmiştir.

I.2.1.2. Tüketici Koruma Derneği Yetkilisi İle Yapılan Görüşme

Dernek yetkilisi konuyu yerel basından takip ettiğini, olayların Ticaret Odası'nın fotoğrafçıları için belirlediği fiyatları fotoğrafçıların beğenmemesi nedeniyle bir Dernek kurmaları şeklinde geliştiğini belirtmiştir. Bu uygulama sonucunda fiyatların bir miktar yükseldiğini belirten yetkili, bununla birlikte fotoğraf çekiminde

90 tek bir standart olmadığı için uygulanan sabit bir fiyatın olduğunu söylemenin de mümkün olmadığına değinmiştir.

I.2.1.3. Eskişehir Esnaf ve Sanatkarlar Odası Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Yetkili konuya ilişkin olarak, fotoğrafçıların kendi aralarında anlaşma yaptıkları ve fiyatları yükselttiklerine dair iddiaların kendilerine de ulaştığını; Eskişehir'deki fotoğrafçıların sermaye ve iş hacmi büyüklüklerine bağlı olarak Ticaret Odası'na veya Esnaf ve Sanatkarlar Odası'na kayıtlı bulduklarını; Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Ticaret Odası'nın daha önce herhangi bir fiyat tarifesi olmayan şikayete konu sektörde fiyat tarifesi yayımlamasını takiben fotoğrafçıların açıklanan fiyatlara tepki göstererek, dernekleşme yoluna başvurduklarını; kurulan derneğin yetkisi bulunmamakla birlikte, alternatif fiyat listesi oluşturduğu yönünde duyum aldıklarını; kendilerinin Büyükşehir Belediyesi ve Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'ne bu konuda şikayet yazıları gönderdiklerini; halen bu konudaki şikayetlerin devam ettiğini belirtmiştir.

100 Yetkiliye göre; söz konusu sektörde özellikle belli bir fotoğraf stüdyosunun (Özgür Fotoğrafçılık) ihale ile elde ettiği düğün fotoğrafları hizmetlerini, fahiş fiyatlar üzerinden ve bazı durumlarda tehditle sattığı yönünde çok miktarda şikâyet gelmektedir. Özgür Fotoğrafçılık, düğün salonları tarafından yapılan ihalelere diğer fotoğrafçılarla da anlaşma yapmak suretiyle tek başına girmekte ve bu ihalelerin %80'lik bölümünü almış bulunmaktadır. Uygulamada, anlaşma ile belirlenen satış fiyatının çok üzerindeki fiyatlarla fotoğraflar son kullanıcıya satılmaktadır. Yetkili bazı durumlarda, söz konusu fotoğrafçının faaliyet gösterdiği düğün salonlarında zor kullanmak ve tehdit etmek suretiyle de satış yaptığını öğrendiklerini; özellikle düğün salonlarında belirlenen ve uygulanan fiyatın Oda tarafından belirlenen fiyatın çok çok üzerinde olduğunu; 4 yıl önce 1 YTL.'ye satılan fotoğrafların halen 5 YTL. ve üzerinde fiyatla satıldığını; kendilerinin bunun sebebinin Özgür Fotoğrafçılık'ın çeşitli yöntemlerle düğün salonlarının önemli bir bölümünü ele geçirmesinden kaynaklanan gücüne bağladıklarını; söz konusu teşebbüsün Derneğin kuruluşunda ve şikayete konu fiyatların yürürlüğünün devam etmesinde aktif rol aldığını ileri sürmüştür.

120 Yetkili son olarak, şikayetlerin özellikle düğün fotoğrafları üzerinde yoğunlaşmakla birlikte, diğer fotoğraf türleri için de Derneğin fiyat belirlediğini bildiklerini söylemiştir.

I.2.1.4. Feshedilmiş Olan Fotoğrafçılar Odası'nın Eski Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

130 Üye sayısı 100'ün altına düştüğü için feshedilen Fotoğrafçılar Odası'nın eski yetkilisi konuya ilişkin olarak; Özgür Fotoğrafçılık'ın düğün salonlarında var olan tekelleşme eğilimi nedeniyle sektördeki diğer teşebbüslerin mağdur olduğunu; düğün salonlarının, belediyenin düğün salonu hariç, neredeyse tamamı ile anlaşma yapan Özgür Fotoğrafçılık haricindeki fotoğrafçıların bu alanda faaliyetlerini sürdüremediğini; Burada sektörün en önemli gelir kaleminden çok büyük miktarda paralar kazanan Özgür Fotoğrafçılık'ın buradan elde ettiği gelirle düğün fotoğrafları dışında kalan alanlarda da ciddi rekabet gücü elde ettiğini;

rekabet edilen bu alanlarda da Özgür Fotoğrafçılık'ın uygulaması nedeniyle maliyetlere kadar düşen fiyatların söz konusu olduğunu belirtmiştir.

Söz konusu şahıs ayrıca aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

140 - 3 ay öncesine kadar fotoğraf stüdyolarında 36 pozluk stüdyo gelin fotoğrafları, vesikalık fotoğraflar 5 YTL. üzerinden satılırken, düğün salonları ile yapılan anlaşmalardan dolayı Özgür Fotoğrafçılık, sadece 1 fotoğrafı piyasa rayicinin çok üzerinde ortalama 5 YTL. fiyatla satmaktadır. Düğün sahipleri, alternatif olmaması nedeniyle bu teşebbüsle çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

- Özgür Fotoğrafçılık, yeni açılan veya faaliyet gösteren düğün salonlarına (.....) YTL. gibi yüksek miktarlarda peşin ücret vermek suretiyle belirli sayıda düğünü peşinen kiralamakta ve kendi belirlediği ve piyasa fiyatlarının çok çok üzerinde olan fiyat listesini tekel hakkından faydalanarak kabul ettirmektedir. Örneğin belediye nikah salonunda 40 YTL.'ye video kaydı yapılırken, Özgür Fotoğrafçılık'ın anlaşmalı olduğu Anemon Otel'de yapılan video kayıtları (.....) YTL. olarak ücretlendirilmektedir.

150 - Özgür Fotoğrafçılık Eskişehir'in bilinen düğün salonlarından Özgüven, Öğretmenevi, Tülomsaş, Şoförler Odası ve Bağlar düğün salonları başta olmak üzere yaklaşık 30 düğün salonu ile anlaşma imzalamıştır.

I.2.1.5. Eskişehir Ticaret Odası Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

160 Yetkili, Ticaret Odası'nın daha önce bir düzenlemesinin olmadığı söz konusu alanda, gelen şikayetler doğrultusunda, bir fiyat düzenlemesine gittiğini; Oda bünyesinde oluşturulan bir kurul tarafından şikayetlerin yoğunlaştığı ekspres fotoğraflarda fiyatın 2 YTL. olarak tespit edildiğini; belirlenen fiyatın ilgili makamlara bildirdiğini belirtmiştir. Şikayetlerin düğün salonlarındaki ekspres fotoğraflarda yoğunlaşmasını, düğün salonlarının sundukları hizmetleri bir paket olarak sunmak istemelerine bağlayan yetkili, bu bağlamda düğün salonlarının belirli fotoğrafçılarla anlaşmalarını belirtmiştir.

I.2.1.6. Özgür Fotoğrafçılık'ın Sahibi ve ESFODER Yönetim Kurulu Başkanı ile Yapılan Görüşme

170 Söz konusu şahıs konu hakkında; Özgür Fotoğrafçılık'ın Eskişehir'de fotoğrafçılık hizmeti veren en büyük işletmelerden olduğunu; yaklaşık 25 sigortalı çalışanı bulunduğunu; fotoğrafçılık hizmetlerinin yanı sıra reklamcılık ve katalog çekimleri de yaptıklarını; düğün hizmetlerinden elde ettikleri cironun, fotoğrafçılık hizmetlerinden elde ettiklerinin yaklaşık olarak %30'unu oluşturduğunu; 2004 yılından bu yana 4 YTL. olarak uygulanan fiyatın Ticaret Odası ve Esnaf Odası'nın belirlediği fiyat tarifesi ile bu seneden itibaren 2 YTL.'ye düşürülmesinin rahatsızlığa neden olduğunu; söz konusu fiyatın maliyeti karşılamadığını; bu çerçevede yaklaşık 2 ay önce ESFODER'i kurduklarını; rahatsızlıklarını dile getirmek için Ticaret Odası'nda geniş katılımlı toplantılar gerçekleştirdiklerini; bunun üzerine, halen resmen ilan edilmese bile, istekleri doğrultusunda fiyatın 5 YTL. olarak güncellendiğini ifade etmiştir.

180 Öte yandan anılan şahıs, Özgür Fotoğrafçılık hakkındaki düğün salonlarına ilişkin şikayetlerin asılsız olduğunu; iddiaların temel sebebinin işletmeleri ile sözleşmesi olan düğün salonlarının rakiplere verilmesi için ticari olmayan çeşitli pazarlıkların yapılması ve bunların sonuç vermemesi olduğunu; fiyatların 2 YTL.'ye düşürülmesinin de rakipleri tarafından kasti olarak yapıldığını düşündüğünü belirtmiştir.

190 Söz konusu şahıs düğün salonlarındaki faaliyetlere ilişkin şikayetler hakkında, ayrıca, düğün salonlarının hizmetleri bir paket olarak sunma taraftarı olduklarını; fotoğraf hizmetlerinin de bu pakete dahil olduğunu; düğün salonu sahiplerinin paket olarak belli bir fiyata sattıkları düğün hizmetinin fotoğrafları için fotoğrafçılardan fiyat istediklerini ve hizmeti verecek fotoğrafçıyı bu şekilde belirlediklerini; fotoğrafçıların asıl para kazandığı alanın standart düğün fotoğrafları değil, ekspres fotoğraflar ve stüdyo çekimleri olduğunu; bu alanda hizmet kalitesi ile tercih edildiklerini düşündüğünü; Eskişehir'de yaklaşık olarak 50 düğün salonu bulunduğunu; bunların 4'ü anlaşmalı olmak üzere 11'i ile çalıştıklarını; diğer salonlarda rakiplerinin iş yapması için hiçbir engel bulunmadığını; esasen düğün salonlarının genellikle ihaleler düzenlemek yoluyla bu hizmetleri satın aldıklarını; örneğin Anemon Otel'e (.....) YTL. vermek suretiyle düğün fotoğraflarını çekme hizmetini aldıklarını; bu otel turizm belgesine sahip olduğu için ekspres fotoğraflarda 5 YTL. fiyat uyguladıklarını; turizm belgesi olmayan diğer yerlerde ise uyguladıkları fiyatın 3 YTL. olduğunu söylemiştir.

200 Şahıs, Derneğe ilişkin olarak; amaçlarının fotoğrafçılık hizmeti veren üyelerinin mağduriyetinin önüne geçmek olduğunu; Gönüllülük esasına göre çalıştıklarını; yemeklerde piyasada faaliyet gösteren firmalar olarak bir araya geldiklerini; herhangi bir denetim faaliyetlerinin bulunmadığını; düğün fotoğrafları haricindeki pazardaki kıyasıya rekabet nedeniyle zararına satışlar yapanlar bulunduğu, sektör temsilcileriyle ve Ticaret Odası ile görüşmeler yaptıklarını, bunun sonucunda fiyatların yükseltilmesi hususunda ve bu fiyatlara uyulması konusunda mutabakat sağlamaya çalıştıklarını; böylece daha önce fotoğraf stüdyolarının camlarında yer alan zararına satış ibarelerinin önüne geçtiklerini; fiyatların bir miktar yükseltildiğini belirtmiştir.

1.2.2. İlgili Pazardaki İdari Düzenlemeler

210 Eskişehir ilinde İlgili pazarda faaliyet gösteren fotoğrafçılar, ciro büyüklüklerine bağlı olarak Ticaret Odası veya Esnaf ve Sanatkarlar Odası'na kayıtlı durumdadırlar. Dosya mevcudu bilgilere göre, Esnaf ve Sanatkarlar Odası bünyesinde kayıtlı fotoğrafçıların sayısı 100 rakamının altına inmiştir. Bu nedenle bu oda kapsamında faaliyet gösteren Fotoğrafçılar Odası feshedilmiş, fotoğrafçı esnafı Oda içindeki karma komisyonda temsil edilmeye başlanmıştır. Ticaret Odası'na kayıtlı olan fotoğrafçıların sayısı ise yaklaşık 30'dur.

220 Yapılan görüşmelerde gerek Ticaret Odası yetkilileri ve gerekse Esnaf Odası yetkilileri bu alanda daha önce bir fiyat tarifesi olmadığından piyasada farklı uygulamalardan kaynaklanan şikâyetlerin olduğunu, bu nedenle bir fiyat düzenlemesi yapmak yoluna gittiklerini dile getirmişlerdir.

08-54/859-345

5714 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun Odaların görevlerini düzenleyen 12. maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yer alan "Gerektiğinde 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkrler Kanununun 125 inci maddesinde sayılan mal ve hizmetlerin azam fiyat tarifelerini, kendi yeleri için, Bakanlıkça ıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak tespit etmek ve onaylamak" hükmüne dayanarak, Eskişehir Ticaret Odası, Oda Meclisi'nin 29.4.2008 tarih ve 6 sayılı kararı ile "Fotoğraf Stüdyoları Azami Fiyat Tarifesi"ni kabul etmiş ve bu kararını 30.4.2008 tarihli yazılarla gerekli makamlara bildirmiştir.

230 Atölye fotoğrafları, amatör baskılar, düğün salonlarında fotoğraf çekimi, düğün salonlarında video çekimi için fiyat st limitleri ile düğün salonları için özel hükümler getiren ilgili karar ve fiyat st limitleri aşağıdaki gibidir:

FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİMİ FİYAT TARİFESİ	
ATÖLYE FOTOĞRAFLARI	
6 Adet Vesikalık	6,00 YTL
3 Adet 15x21	15,00 YTL
1 Adet 18x24	15,00 YTL
1 adet 20x25	20,00 YTL
1 adet 30x40	25,00 YTL
1 adet 50x60	40,00 YTL
1 adet 75x100	50,00 YTL
AMATÖR BASKILAR	
Film Banyo	2,00 YTL
1 adet 10x15	0,25 krş-40 adet ve üstü
1adet 13x18	0,35 krş-10 adet ve üstü
1 adet 15x21	1,00 YTL-10adet ve üstü
1 adet 18x24	2,50 YTL-10 adet ve st
DÜĞÜN SALONLARINDA FOTOĞRAF ÇEKİMİ	
1 pozdan 1 adet 13x18	1,25 YTL
1 pozdan 2 adet 13x18	1,75 YTL
Exp. Satış 13x18	2,00 YTL
DÜĞÜN SALONLARINDA VİDEO ÇEKİMİ	
1 saate kadar	75 YTL
İlave her 30 dakika için	25,00 YTL
DÜĞÜN SALONLARI İÇİN ÖZEL HÜKÜMLER	
1. Fotoğrafların orijinal kayıtları verilmez. Arşivde saklanmak zorundadır.	
2. 3 ay içinde alınmayan işlerde alınan kaparo haricindeki miktara %10 fark alınır.	
3. Sözleşme yapılmadan çekim yapılmaz. Sözleşme yapılmadan yapılan çekimlerde çıkacak problemlerde 4077 sayılı Tüketiciler Koruma Yasası uygulanır.	
4. Takı ve tebrik pozları birer adet grup pozları ikişer adet olarak hazırlanır.	
5. Mükerrer pozları müşteri isterse alır.	
6. Yapılan sözleşmede müşteri tarife hakkında bilgilendirilmek zorundadır.	

Öte yandan Eskişehir Esnaf ve Sanatkarlar Odası Birliği 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 62. maddesine dayanarak Yönetim Kurulu'nun 2.5.2008 tarih ve 2008/4 sayılı kararı ile Eskişehir Ticaret Odası'nın ilan ettiği ücret tarifesi ile aynı olan bir tarifeyi kabul etmiş ve üyelerine bildirmiştir.

I.2.3. Eskişehir Profesyonel Fotoğrafçılar Derneği ve Fiyat Listesi

Yerinde incelemede edinilen bilgi ve belgelere göre, Eskişehir Ticaret Odası ve Esnaf ve Sanatkarlar Odası'nın fotoğrafçılar için yayınladıkları azami fiyat listeleri bazı sektör temsilcileri tarafından tepki ile karşılanmıştır. Bu fiyat listeleri ilan edildikten sonra, fotoğrafçılık sektörünü temsilen bir grup Ticaret Odası'na ziyarette bulunarak tespit edilen fiyatlardan duydukları rahatsızlıkları dile getirmişlerdir. Yaşanan bu gelişmeler şehirde yayınlanmakta olan yerel gazetelerde de geniş yer tutmuştur. Örneğin Eskişehir ili'nde yayınlanan yerel gazetelerden biri olan İstikbal Gazetesi'nin 8.5.2008 tarihli sayısının 17. sayfasında "Fotoğrafçılardan ETO'ya İtiraz" başlıklı haberde şu ifadeler yer almaktadır:

" Eskişehir'de faaliyet gösteren fotoğrafçı esnafı önceki gün Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Cemalettin Sarar'ı makamında ziyaret etti. Geçtiğimiz hafta içerisinde gerçekleştirilen Ticaret Odası Meclis toplantısında fotoğraf satışı konusunda alınan karara tepki gösteren esnaflar alınan kararın yeniden gözden geçirilmesini talep ettiler.

Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sarar'a taleplerini sıralayan fotoğrafçı esnafı, çevre illerde uygulanan fiyatların da dikkate alınması gerektiğini vurguladılar. Fotoğrafçılıkla geçimini sağlayan esnaflar, 'Meclis üyesi Faruk Dökmeci bizlerden görüş almadan, fiyatlar konusunda talepte bulunuyor. Kendisinin bir düğün salonu ile anlaşması yoktur. 2006 yılında Dernek fiyatı 4 YTL iken bugün 2 YTL'ye düşürülüyor. Yapılan teknolojik yatırım, salon fiyatlarının her geçen yıl artması, zamları da beraberinde getirmektedir. Karar alınmadan önce bir çok arkadaşımız salonlarla, düğün sahipleri ile anlaşmalarda bulundu. Fiyatların düşürülmesi ile bizler zor durumda bırakıldık. Ekmek fiyatının tespitinde diğer iller göz önüne alınırken, fotoğraf fiyatının tespitinde bu iller neden dikkate alınmıyor? Alınan karar esnaf camiamızda sıkıntı yaratmaktadır.' diye dert yandılar. Konu ile ilgili esnaflar topladıkları imzaları başkan Sarar'a teslim ederek sıkıntının giderilmesini talep ettiler."

Aynı şekilde İki Eylül Gazetesi'nin 8.5.2008 tarihli sayısının 10. sayfasında yer alan "Fotoğrafçılardan ETO'ya Tepki" başlıklı haberde;

"Bir grup fotoğrafçı Eskişehir ticaret Odası Başkanı Cemalettin Sarar'ı ziyaret ederek düğün fotoğraflarındaki fiyat indirimine tepki gösterdi. 2006 yılında 4 YTL olan düğün fotoğraflarının Eskişehir Ticaret Odası Yönetim Kurulu'nun aldığı kararla 2 YTL'ye indirilmesi fotoğrafçıların tepkisine neden oldu. Fotoğrafçılardan oluşan bir grup konuyu ETO Başkanı ile görüştü.

Daha sonra bir açıklama yapan fotoğrafçılar yaptıkları açıklamada şu görüşlere yer verdiler: 'Olacak şey değil. Ticaret Odası üyesinin hakkını mı korur, yoksa fotoğrafçı esnafının sorununu bilmeyen meclis üyesinin dediğini mi yapar. 2006 yılından bu yana 4 YTL olan düğün fotoğrafları ne oldu da 2 YTL'ye indirildi. Malzememiz hep dolara bağlı. Fotoğrafçı esnafı güç durumda kaldı.'

Fotoğrafçılar komşu illerden Kütahya'da 5 YTL, Bursa'da 6 YTL, Ankara'da 10 YTL fiyat uygulandığını iddia ettiler."

ifadeleri yer almaktadır.

290 Bu ve benzeri haberlerde ve raportörlerin sektör temsilcileri ile yerinde incelemelerde yaptıkları görüşmelerde düzenledikleri tutanaklarda dikkat çeken husus, bazı sektör temsilcilerinin açıklanan fiyatların maliyeti karşılamayacağı görüşü etrafında birleşmek suretiyle yeni bir dernek oluşumuna gittikleridir. Eskişehir Profesyonel Fotoğrafçılar Derneği adı altında kurulan ve kuruluş dilekçesi Eskişehir il Dernekler Müdürlüğü'ne 3.6.2008 tarihinde verilen Derneğin 23 adet üyesi bulunmaktadır.

Dernek kuruluşundan kısa bir süre sonra, üyelerinin Eskişehir Ticaret Odası'nın aldığı karardan duydukları rahatsızlıkları içeren bir şikayet dilekçesini, Eskişehir Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'ne iletmıştır. Söz konusu dilekçede, özetle, düğün fotoğraflarındaki fiyatların %50 nispetinde düşürülmesinin fotoğrafçılar açısından karşılanamayacak maliyetler yarattığı, söz konusu fiyatların belirlenmesinde en azından yakın illerdeki fiyatların dikkate alınması yoluyla bu mağduriyet iddialarının giderilmesi talebinde bulunulmuştur.

300 Öte yandan raportörlerce yapılan incelemelerde Dernek tarafından hazırlanan bir fiyat listesi elde edilmiştir.

1.2.4. Özgür Fotoğrafçılık'ın Düğün Salonları İle Yaptığı Sözleşmeler

1.2.4.1. Ordu Evleri Müdürlüğü Düğün Salonu ile Yapılan Sözleşme

Eskişehir Ordu Evleri Müdürlüğü Astsubay Orduevi Düğün Salonu'nun 1.1.2008 – 31.12.2008 tarihleri arasındaki fotoğraf ve video çekimi işi için 27.12.2007 tarihinde bir ihale düzenlenmiş ve söz konusu ihaleyi en yüksek promosyon bedeli olan (.....) YTL.'yi veren Özgür Fotoğrafçılık kazanmıştır.

310 Söz konusu ihale sonucunda, Özgür Fotoğrafçılık ile Ordu Evleri düğün salonu arasında yapılan sözleşmenin önaraştırma konusu ve rekabet hukuku bakımından dikkat çeken başlıca hükümlerine aşağıda yer verilmiştir:

"2. Düğün sahiplerine 36 pozluk film ((.....) YTL) ve video çekimi için hizmet karşılığı ((.....)YTL) toplam (.....) Ytl ücret ödenecektir

3. Konuk resimleri 13x18 ebadında yapılacak, adedi 2,50 YTL'den satılacaktır.

4. Video-cd çekimlerinde 120 dakikalık kaset- cd kullanılacaktır.

6. Orduevi müdürlükleri, düğün salonu haricindeki tüm tesislerde düzenleyeceği özel toplantı, kokteyl, yemek vb. durumlarda istediği firma veya kişiyle ikili anlaşmayla belirleyeceği fiyatlardan fotoğraf, video çekim hakkına sahiptir."

320 1.2.4.2. Eskişehir Öğretmenevi ve ASO Müdürlüğü Düğün Salonu ile Özgür Fotoğrafçılık Arasındaki Fotoğraf ve Video Çekim Sözleşmesi

Eskişehir Öğretmenevi Çok amaçlı Salonu ile Restaurantta yapılacak olan düğün, nişan video ve fotoğraf çekim işlemleri için açık ihale kapalı teklif usulü ile düzenlenen ihaleyi kazanan Özgür Fotoğrafçılık ile Öğretmenevi arasında 14.5.2007 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Söz konusu Sözleşme 14.5.2008

tarihinde yenilenmiştir. Bu sözleşmenin önaraştırma kapsamında önemli olan başlıca maddeleri şöyledir:

330 “2. Foto Özgür, Çok Amaçlı Salon ile Restaurant (düğün salonu) da yapılacak çekimlerde 120 dk. Dijital video kaset ve kasetin cd'ye çekilmiş hali için (.....) YTL; 15x21,5 ebadında 36 poz için (.....) YTL olmak üzere toplam (.....) YTL (KDV dahil olarak) belirlenmiştir. 36 pozluk film çekiminden sonra düğün sahibi talebi olması halinde yapılacak ilave çekimlerden 3,00 YTL ücret alınacaktır. Ekstra çekilen fotoğraflardan, satılmayarak firmanın elinde kalan olursa, düğün sahibine veya çektirenlere fotoğrafları alamsı için zorlama yapılmayacaktır.

6. Sözleşme süresi 14 Mayıs 2008 ile 30 Nisan 2009 arasındadır.

7. Öğretmenevi, salonlarındaki fotoğraf ve video çekimlerini sözleşme yapılan firmaya yaptırmakla yükümlüdür. Başka firmaya çektiremez. Sözleşme bedelinin 2 katı ceza uygulanır.

340 13. 27.4.2007 Perşembe günü saat 14.00 de Öğretmenevi Müdürlüğü'nde yapılan ihale sonucunda (.....) YTL (kırkbirbinyüz ytl) bedelle kazanan Özgür Fotoğraf 2008 yılı için ödediği meblağın %10 fazlası olan (.....) YTL (kırkbeşbinikiyüzon) tutarında ödeme yapacaktır.

16. Salonlardaki çekimlerde düğün sahibi, firmadan izin almak kaydı ile 10 pozu geçmeyecek şekilde fotoğraf çekimi yapabilecektir.

17. çekilen fotoğraf standta satılacak, müşteri rahatsız edilmeyecektir.

20. Tarafların anlaşması halinde sözleşme, hizmet bedeli %10 arttırılarak uzatılır.“

350 I.2.4.3. Anemon Turizm ve İnşaat A.Ş (Eskişehir Anemon Otel) ile Foto Özgür Arasındaki Sözleşme

Anemon Otel'de gerçekleştirilecek olan her türlü düğün, konferans, toplu yemekler, balo ve benzeri organizasyonlarda fotoğraf ve video çekim işlemleri için Özgür Fotoğrafçılık ile 25.2.2005 tarihinde bir sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşmenin başlıca hükümleri aşağıda verilmiştir:

“Süresi:

İşbu sözleşmenin başlangıç tarihi 25 Şubat 2005, bitiş tarihi ise 24 Şubat 2009 olup, işbu sözleşme 4(dört) yıllıktır.

...

Hükümleri:

360 İşbu sözleşme ile Anemon, Anemon Eskişehir Oteli'nde verilecek fotoğraf ve video film çekimi işlerini aşağıda belirtilen hükümler dahilinde Özgür'e vermektedir. Buna göre Özgür, Anemon'a işbu sözleşmede belirtilen ücreti ödemeyi kabul ve taahhüt eder.

Özgür tarafından bu işler için müşterilere uygulanacak fiyat tarifesi emsal otellerde uygulananla büyük ölçüde uyumlu olacaktır.

370 Özgür, işbu protokol hükümleri çerçevesinde gerçekleştireceği ve Anemon'da gerçekleşecek olan organizasyonlarda müşterilerle çalışma şartları ve uygulanacak olan fiyatlar konusunda Anemon'u düzenli olarak bilgilendirmekle yükümlüdür. Söz konusu organizasyonlarda yapılacak olan fotoğraf ve video çekimlerinin koşulları Özgür ve otel müşterisi arasında gerçekleşecek olan ticari ilişkinin bir parçasıdır.

Özgür, işbu protokole konu fotoğraf ve video çekim işlemi çerçevesinde, Anemon'da yapılacak olan her organizasyonda, hiçbir şekilde Anemon'u ve otel müşterilerini münhasıran kendisinin görev yapacağı zorlaması ve dayatmasıyla karşı karşıya bırakamaz. Organizasyon sahibinin kendi yapacağı çekimleri engelleyemez.

380 Özgür tarafından Anemon'da yapılacak olan organizasyonlarda, fotoğraf ve video çekimlerinin münhasıran Özgür tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği yada söz konusu organizasyon sahibi kurum, kişi ve kuruluşlar tarafından dışarıdan başkaca bir fotoğrafçı getirilip getirilmeyeceği hususları tamamen Özgür ve otel müşterisi arasındaki sözleşme hürriyeti hükümleri gereğince ve ticari anlaşmanın şartları çerçevesinde belirlenecektir...

İşbu sözleşmeye konu ve yukarıda anılan şekildeki organizasyonlar dışında, Özgür hiçbir şekilde ve durumda, herhangi bir otel müşterisinin kendi talebi ve izni bulunmaksızın fotoğraf ve video çekimi yapamaz. Ayrıca, hiçbir otel müşterisini kendi isteği ile yada isteği dışında yapılan fotoğrafları almaya zorlayamaz.

390 Özgür, işbu sözleşmeye konu faaliyetler çerçevesinde, gerek Anemon'da gerçekleşecek olan organizasyonlarda, gerekse, otel müşterilerine yapılacak olan çekimlerde uygulayacağı fiyatı belirlerken Anemon'u mutlaka bilgilendirmek ve Anemon'un uyarılarını ve taleplerini dikkate almakla yükümlüdür.

11. İşbu protokole konu faaliyet karşılığı olarak, 4 (dört) yıllık sözleşme süresi için, sözleşmenin imzası sırasında peşinen ödenmek üzere, Özgür tarafından Anemon'a (.....) (yüzellibin) YTL derhal defaten ve peşin olarak ödenecektir."

1.2.4.4. Eskişehir Şoförler ve Otomobilciler Hiz. İşletmeleri ve Ltd. Şti. ile Özgür Fotoğrafçılık Arasında İmzalanan Sözleşme

400 Eskişehir Şoförler ve Otomobilciler Hizmet İşletmeleri Ltd. Şti.'ne bağlı düğün salonları ve restaurantlarında fotoğraf ve video çekimi işlemleri için imzalanan sözleşmenin başlıca hükümleri şu şekildedir:

"2. sözleşme üç yıllıktır. Sözleşme başlangıcı 01.01.2008 ve sözleşme bitiş tarihi ise 01.01.2011'dir.

4. düğün sahibi kendi isteği ile çektiği (takı ve grup fotoğrafları) tüm fotoğrafları almak zorundadır. Fotoğrafçının düğün sahibinin isteği dışında çektiği fotoğrafları düğün sahibi almak zorunda değildir. Seçerek alabilir.

...

7. *Özgür Fotoğrafçılığın ödeme şekli aşağıdaki gibidir:*

İlk yıl (2008) (.....) (kırkbirbin) YTL.

410 *Bundan sonraki yıllar %30 arttırılacaktır. Aynı oranda fotoğrafçının paket fiyatı da %30 artacaktır.*

8. *özgür Fotoğrafçılığın uygulayacağı fiyatlar birinci yıl için 50 poz ikişer adetten 100 adet, 13x18 + 2 saatlik video çekimi (...) YTL'dir. Takip eden yıllar her yıl için %30 arttırılacaktır. Diğer yıllar paket 36 poz + 2 saat video çekimi olacaktır."*

J. GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

Önaraştırma, elektronik posta yoluyla başvuran bir tüketicinin yaptığı şikâyet üzerine açılmıştır. Şikâyetçinin iddiaları temel olarak, Eskişehir ilinde faaliyet gösteren fotoğrafçıların kendi aralarında anlaşma yapmak suretiyle özellikle film banyo, kart baskı, CD'ye aktarma ve 1 adet büyütme işlemlerinde uyguladıkları fiyatları yükselttikleri ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ilk fıkrasının (a) bendini ihlal ettikleri noktasındadır.

Bununla birlikte yerinde incelemeler kapsamında yapılan görüşmelerde taraflar bakımından ilgili pazara ilişkin esaslı sorun olarak düşün salonlarında yapılan fotoğraf çekimlerindeki uygulamalar ve fiyatlandırmalar gösterilmiştir. Bu yöndeki şikâyetler, düşün salonlarında yapılan anlaşmalarla sadece bir fotoğraf stüdyosuna münhasırlık tanınmasının (özellikle Özgür Fotoğrafçılık teşebbüsünün adı zikredilmiştir) fotoğraf piyasasındaki rekabet üzerinde olumsuz etkiler yarattığı, münhasırlık hakkının aşırı fiyatlamaya yol açtığı, uygulamada ise düşün salonlarında münhasıran fotoğraf çeken stüdyo çalışanlarının cebir yolu ile fotoğraflarını satmaya çalıştıkları ve pazarın bu kısmında elde edilen pazar gücünün pazarın geri kalan kısmında rekabette belli teşebbüslere avantaj sağladığı şeklinde özetlenebilir.

Bu bağlamda öncelikle fiyat anlaşması iddiaları değerlendirilecektir. Eskişehir ilinde sayıları yüze yakın fotoğraf stüdyosu bulunmaktadır. Bunlardan yaklaşık 30 fotoğraf stüdyosu Ticaret Odası bünyesinde kayıtlı iken, sayıları 100'ün altına düşen kısmı ise Esnaf ve Sanatkarlar Odası bünyesinde temsil edilmektedir. Sayıları bu düzeyde olan fotoğraf stüdyoları arasında, özellikle vesikalık, artistik çekimler gibi farklı ebat ve kalitede çekilmesi mümkün olan stüdyo çalışmalarında sabit bir fiyatın uygulandığından bahsetmenin mümkün olmadığı hem görüşülen taraflarca dile getirilen hem de yerinde incelemelerde raportörlerce gözlemlenen bir husus olmuştur. Bu tür fotoğrafların fiyatlandırılması, çekilen fotoğrafın ebadına, kalitesine ve adedine göre değişmekte ve bu kıstaslara göre iskontolarda bulunmaktadır. Söz konusu durum amatör çekimlerin banyosunda, CD'ye aktarılmasında ve büyütülmesinde de geçerlidir. Bunun ötesinde, hali hazırda üye sayısı gerekli sayının altına düştüğü için feshedilmiş olan Fotoğrafçılar Odası'nın yetkilisi tarafından, ilgili pazarın düşün fotoğrafı dışında kalan alanlarında zaman zaman maliyetine satış yapacak nispette rekabetin yaşandığı da dile getirilen hususlar arasındadır.

08-54/859-345

450 Bunun ötesinde ilgili pazardaki fiyatlar gerek Ticaret Odası ve gerekse Esnaf ve Sanatkarlar Odası tarafından düzenlemeye tabi tutulan bir alandır. Yukarıda da belirtildiği gibi, son dönemde Ticaret Odası üyelerinin fotoğraf çekimlerinde uygulayacakları fiyat tarifelerini belirlemiş, daha sonra aynı tarifeyi Esnaf ve Sanatkarlar Odası da aynen kabul etmiştir. Dolayısıyla en azından belirlenen ebatlarda stüdyo çekimleri için fotoğraf stüdyolarının yasal olarak uygulamak durumunda oldukları azami fiyatlar bellidir.

460 Fakat ilgili pazarda dikkat çeken husus, ESFODER'in kuruluşunu müteakip, fiyatların daha önceki seviyelerin üzerine çıkarılmasına yönelik girişimlerdir. Kuruluş süreci tespitler kısmında ayrıntılı olarak anlatılan Derneğin başkanının (aynı zamanda Özgür Fotoğrafçılık'ın sahibi) yukarıda yer alan ifadelerinden de anlaşıldığı üzere dernek, kuruluş tüzüklerinde yer alan amaçları gerçekleştirilmenin yanı sıra, sektör temsilcileri arasında fiyatların müzakere edilmesine de aracılık yapmaktadır. Bu müzakerelerde, düğün fotoğrafları haricindeki fotoğrafçılık hizmetlerinde yaşanan kıyasıya rekabetin önüne geçmek için bir takım düzenlemeler yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu amaçla Dernek, bir fiyat listesi de hazırlamıştır. Dosya mevcudu bilgilere göre, ilgililerce söz konusu dernek çalışmalarının amacının, sabit bir fiyat belirlemekten ziyade, yaşanan yoğun rekabet sonucunda gerçekleştiği iddia edilen zararına satışların önüne geçmek olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla önaraştırmaya konu olan fiyat artışları iddiasının temelinde yatan husus Derneğin bu yöndeki çalışmaları olduğu kanaati güçlenmiştir.

470 Esas itibarıyla, düğün salonlarında çekilen fotoğrafların fiyatlarının düşürülmesine itiraz etmek ve tepki göstermek amacıyla kurulan Derneğin yayınladığı fiyat listesi yakından incelendiğinde, burada stüdyo çekimleri ve amatör çekimlerin baskısı için belirlenen fiyatların Ticaret ve Esnaf Odaları tarafından belirlenen fiyatlardan daha düşük olduğu görülmektedir. Odaların yayınladığı fiyat tarifesi ile Derneğin yayınladığı fiyat tarifelerinde aynı ebattaki ürünler için belirlenen fiyatlar aşağıdaki tabloda karşılaştırılmıştır:

<i>Ebat</i>	<i>ESFODER'in Film- Dijital- Stüdyo çekimleri için belirlediği fiyat</i>	<i>Ticaret ve esnaf Odalarının hazırladıkları tarifede yer alan fiyat</i>
10x15 (vsk)	0,30 YTL (1ADET)	6,00 (6 ADET)
10x15	0,13 YTL	0,25 YTL
13x18	0,25 YTL	0,35 YTL
15x21	0,50-0,70 YTL	1,00 YTL
18x24	1,25 YTL	2,50 YTL
Film Banyo	1,00 YTL	2,00 YTL

480

ESFODER'in belirlediği fiyatların her iki Oda tarafından belirlenen fiyatın altında olması, bu uygulama ile amaçlananın tekel karı elde etmek olmadığını göstermektedir.

Bununla beraber, zararına satışların önüne geçmek gibi bir sebeple bile olsa teşebbüs birliklerinin rakip teşebbüsler arasında fiyat mutabakatı sağlamaya çalışmaları rekabet hukuku bakımından istenilen bir durum değildir. Söz konusu uygulama 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ihlali anlamında bir "mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" uygulamasıdır. Bununla birlikte, piyasanın yapısı dikkate alındığında, henüz yaklaşık iki aylık bir geçmişi olan Derneğin piyasa üzerinde etkisinin sınırlı olduğu anlaşılmıştır.

Öte yandan, düğün salonlarında verilen fotoğrafçılık hizmetlerine yönelik iddialar yönüyle bakıldığında, öncelikle belirtilmelidir ki, son dönemlerde düğün salonları veya benzeri nitelikteki organizasyonları düzenleyen teşebbüsler, bu hizmet dahilinde sunulan eğlence, müzik, ikram ve fotoğraf çekim hizmetlerinin hepsini bir paket olarak sunmayı tercih etmektedirler. Bu bağlamda, teşebbüsler, organizasyonlardaki fotoğrafçılık hizmetlerini, anlaştıkları bir fotoğraf stüdyosuna belli bir bedel karşılığında vermekte, böylece hem organizasyonlarındaki fotoğraf hizmetlerine belli bir standart getirmekte hem de bir gelir kalemi yaratmış olmaktadır. Bu amaçla teşebbüsler bazen ihaleler düzenlemekte bazen de doğrudan kendilerine en iyi teklif sunan fotoğraf stüdyosu ile anlaşma yoluna gitmektedirler.

Yerinde incelemelerde Özgür Fotoğrafçılık'ın piyasadaki düğün salonlarının oldukça önemli bir bölümü ile anlaşma imzalamak suretiyle rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve fahiş fiyat uyguladığı yönündeki iddialar kapsamında Özgür Fotoğrafçılık'ın düğün salonları ile yaptığı anlaşmalar incelenmiştir. Bu incelemelerde, Özgür Fotoğrafçılık'ın Ordu Evleri Müdürlüğü Düğün Salonu, Öğretmenevi ve ASO Müdürlüğü Düğün Salonu, Anemon Otel ve Şoförler ve Otomobilciler Hiz. İşletmeleri Düğün Salonu olmak üzere 4 adet düğün ve toplantı salonu ile anlaşmasının olduğu tespit edilmiştir. Bunun haricinde, 7 adet düğün salonunun ise aralarında herhangi bir anlaşma olmaksızın fotoğraf çekim hizmetlerini yürütmektedir. Yerinde incelemelerde edinilen bilgilere göre tam bir rakam verilmesi mümkün olmamakla beraber Eskişehir'de yaklaşık 50 düğün salonu bulunmaktadır. Özgür Fotoğrafçılık'ın aralarındaki anlaşma dolayısıyla münhasıran fotoğraf çekme yetkisi bu düğün salonlarından 4'ü için geçerlidir.

Söz konusu düğün salonları ile yapılan anlaşmalar incelendiğinde, her şeyden önce bunların düzenlenen ihaleler sonucunda yapılan anlaşmalar olduğu görülmektedir. Özgür Fotoğrafçılık, Orduevi Düğün Salonu için (.....) YTL.; Öğretmenevi Düğün Salonu için (.....) YTL.; Şoförler Odası Düğün Salonu için (.....) YTL.; turizm belgesine ve beş yıldızlı sahip Anemon Otel'in toplantı salonunda gerçekleştirilecek organizasyonlar için ise (.....) YTL. fiyat vermek suretiyle bu düğün salonları ile anlaşma yapma hakkını elde etmiştir. İmzalanan sözleşmelerin süresine bakıldığında ise Orduevi ve Öğretmenevi düğün salonları ile birer yıllık, Şoförler Odası düğün salonu ile 3 yıllık ve Anemon Otel ile 4 yıllık sözleşme yapıldığı görülmektedir. Bu hususlar göz önüne alındığında, piyasada faaliyet gösteren ve sayılarının yaklaşık 50 olduğu ifade edilen düğün salonlarından 4'ü ile makul sayılabilecek süreler dahilinde

530 imzalanan sözleşmelerin rekabet hukuku bakımından sakıncalı bir duruma işaret etmediği değerlendirilmiştir. Özgür Fotoğrafçılık'ın anlaşmasız çalıştığı 7 adet düğün salonunda ise bir sözleşme ilişkisi mevcut olmadığı için rakip fotoğrafçıların faaliyet göstermesinin ya da bu amaçla teklifte bulunmalarının önünde hukuki bir engel yoktur. Dolayısıyla, Özgür Fotoğrafçılık'ın yaptığı anlaşmalar yoluyla rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.

540 Öte yandan yapılan sözleşmelerde video ve fotoğraf çekimlerinde miktar ve fiyatlandırma konusunda detaylı düzenlemelere yer verilmiştir. Örneğin, Orduevi düğün salonu ile yapılan sözleşmede 36 pozluk film ve 120 dakikalık video CD çekimi için toplam 167 YTL., 13x18 ebadında çekilecek konuk resimleri için 2,50 YTL. fiyat belirlenmiştir. Öğretmenevi düğün salonu ile yapılan sözleşmede ise 120 dakikalık video çekimi ve 15x21,5 ebadındaki 36 poz için toplam 300 YTL., bunların dışında çekilecek ekspres fotoğrafları için 3,00 YTL. fiyat belirlenmiştir. Şoförler Odası düğün salonu ile yapılan sözleşmede ise 100 adet 13x18 poz ve 2 saatlik video çekimi 375 YTL. olarak ücretlendirilirken, takip eden yıllar itibarıyla bu fiyatların düğün salonuna ödenen yıllık ücret ile paralel biçimde %30 nispetinde arttırılacağı hükme bağlanmıştır. Anemon Otel ise sözleşmesinde fiyatlandırmaya dair doğrudan bir hükme yer vermemiş, bunu organizasyon sahibi ile Özgür Fotoğrafçılık arasında bir ticari ilişki olarak değerlendirmiştir. 550 Bununla birlikte Sözleşme Özgür Fotoğrafçılık'a uygulayacağı fiyatı düzenli olarak Anemon Otel'e bildirme ve bu fiyatları Anemon Otel mukabilindeki otellerde uygulanan fiyat ile paralel belirleme yükümlülüğü getirmektedir. Dolayısıyla yapılan sözleşmelerle düğün salonlarında verilecek fotoğrafçılık hizmetlerinin niteliği ve fiyatı önceden hükme bağlanmıştır. Düğün salonlarında organizasyon yapacak olan kişiler, imzaladıkları sözleşmelerde bu hükümlerin de altına imza atmaktadırlar. Düğün salonları tarafından önceden bildirilen bu fiyatların dışında uygulamalar ise rekabet hukuku çerçevesinde değil, sözleşmeye aykırı uygulamalar çerçevesinde adli makamlarca incelenecek konulardır. Keza, sözleşmelerde özellikle ekspres fotoğrafların satımı esnasında 560 müşterilere yönelik fiyatlandırma ve davranışların da ayrıntılı olarak düzenlendiği görülmektedir. Öte yandan, cebren fotoğraf satışına ilişkin iddialar rekabet hukukunun değil, adli makamların yetki alanına girmektedir.

Değerlendirilmesi gereken bir başka iddia ise, özellikle ekspres düğün fotoğraflarının fiyatlarının yüksek olduğu iddiasıdır. Esasen, düğün salonları ile yapılan anlaşmalarda çekimi yapılacak olan ekspres fotoğrafların fiyatları, Anemon Otel dışında, belirlenmiş durumdadır. Yapılan görüşmede Özgür Fotoğrafçılık'ın, diğer düğün salonlarında 3 YTL. fiyat uygularken, beş yıldız ve turizm belgesine sahip olan Anemon Otel'de ekspres fotoğraflar için 5 YTL. fiyat uyguladığı tespit edilmiştir. Yukarıda da belirtildiği üzere Ticaret Odası ve Esnaf ve Sanatkarlar Odası daha önce 4 YTL. olarak belirlenen fiyatı 2 YTL. düzeyine 570 çekmişlerdir. Bu belirlenen yeni fiyatın piyasa dengesini yansıtıp yansıtmadığının ya da 5 YTL.'nin yüksek bir fiyat olup olmadığının değerlendirilmesi, benzer piyasalardaki fiyatların mukayese edilmesi çerçevesinde ele alınabilir. Bu bağlamda çevre illerdeki Esnaf ve Sanatkarlar Odalarının çekilen ekspres fotoğraflar için Bursa'da 6 YTL., Ankara'da 10 YTL. fiyat belirledikleri

görülmektedir. Dolayısıyla Eskişehir’de Odalar tarafından belirlenen fiyatın diğer illerde belirlenen fiyatın çok altında kaldığı, Eskişehir’de uygulanan fiyatların ise diğer illerdeki denge fiyatına yaklaştığı, dolayısıyla bu iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınamayacağı kanaatine varılmıştır.

580 **K. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

1. Başvuru konusu iddialar ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

2. Eskişehir Profesyonel Fotoğrafçılar Derneği’nin ve üyesi bulunan teşebbüslerin aynı Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde piyasadaki fiyat oluşumunu etkileyecek her türlü toplantı ve görüşmelere son vermelerini teminen, adı geçen Dernek tarafından 30 gün içinde daha önce fotoğrafçılık hizmetlerindeki fiyatlara ilişkin olarak Dernek bünyesinde alınan tüm kararların geçersiz olduğuna dair bir karar alınmasına, Rekabet Kurumuna tevsik edilmesine ve bu hususun Eskişehir Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü ve Eskişehir Esnaf ve Sanatkarlar Odası’na duyurulmasına,

590

3. Ayrıca, alınan bu kararın bilgilendirme amacıyla Eskişehir Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü ve Eskişehir Esnaf ve Sanatkarlar Odası’na bildirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.